

e-Monumentica

Obsah dvojčísla 1–2/2023

Ondřej Matula:

Historie malířského válečku v Československu 1

Tento článek seznamuje s historií používání malířského válečku se vzorem při interiérové výmalbě v Československu, kterou ilustruje na základě inzerce a zpráv z dobových periodik pro malíře pokojů, z periodik pro zájemce o bytový design a z archivů výrobců malířských válečků se vzorem (Gumárny Zubří, Gumokov Hradec Králové, Slezanka). Technika výmalby malířským válečkem k nám začala pronikat z Rakouska a Německa v prvním desetiletí 20. století a od druhé poloviny třicátých let až do poloviny šedesátých let se těšila široké oblibě. Výzdoba válečkem nebyla považována za umělecky hodnotnou techniku. Zpomalila však ústup ornamentu z československého interiérového malířství a oddálila většinový příklon zákazníků k hladké výmalbě.

Jiří Pečinka:

Možnosti užití netkané textilie Evolon® CR při restaurování malířských uměleckých děl a papíru na vybraných objektech ze sbírek Muzea hlavního města Prahy 14

Cílem příspěvku je seznámit čtenáře s možnostmi užití netkané textilie Evolon® CR v restaurování. Zaměřuje se na možnosti snímání či redukce lakových vrstev, přemalby a povrchových nečistot z povrchu malířských děl na textilní i papírové podložce a polychromovaných dřevěných soch. Jsou předloženy praktické zkušenosti demonstrovány na vybraných případových studiích z Muzea hlavního města Prahy. Získané informace jsou kriticky hodnoceny a jsou nastíněny možnosti dalšího možného průzkumu.

David Pecháček:

Historický hřbitov a jeho management, pozice a vnímání očima mezinárodních dokumentů, chart a kodexů správné praxe 24

Předkládaný článek zkoumá historické hřbitovy a jejich vnímání, ochranu a správu v kontextu národních zákonů a mezinárodních dokumentů, chart a kodexů správné praxe. Po úvodním osvětlení rozdílů mezi anglickou a českou terminologií, která se používá v mezinárodních dokumentech a často se diametrálně liší od významů českých ekvivalentů, věnuje pozornost legislativě chránící historické hřbitovy ve vybraných státech, jejich specifikům a silným stránkám. V další části text rozebírá mezinárodní dokumenty, přičemž se zaměřuje na části těchto dokumentů, které je možné aplikovat na specifickou problematiku historických hřbitovů. Článek se zaměřuje na možné definice hřbitovů jako historických památek a jejich integraci do okolního prostředí a městské tkáně. Z dalších témat je analyzován význam autenticity a kulturní identity a záležitosti spojené s jejich obnovou, ochranou a údržbou funerálních památek.

Matěj Krontorád:

Dvě drobná zjištění k pozdně barokní malbě na Prostějovsku 34

Příspěvek se zabývá několika pozdně barokními díly z území okresu Prostějov. Prvním je dvojice někdejších oltářních obrazů z kostela sv. Petra a Pavla ve Smržicích (dnes uchovávané na zdejší faře). Obraz titulárních světců je známým dílem prostějovského malíře Františka Antonína Še-

besty z roku 1770, do konvolutu jeho prací však patří i obraz sv. Máří Magdaleny v kasulovém rámu. Obě díla, vyjma specifického stylu, spojuje neobvyklá železná podložka použitá patrně z protipožárních důvodů. Druhým představeným dílem je zastavení křížové cesty s námětem Ježíše potkávajícího plačící jeruzalémské ženy ze sakristie kostela sv. Floriána ve Vícově. V plátě byla rozpoznána kopie obrazu vídeňského malíře Johanna Wenzela Bergla z kostela v Orlici z roku 1759. Malba, uchovaná ve Vícově druhotně, vznikla patrně nedlouho po svém předobrazu a dokládá vliv Berglova cyklu na východočeskou a středomoravskou malbu.

Jitka Bílková:

K výzkumu poetických nápisů na hřbitovech v někdejších Sudetech

(Libyně, Líštany, Luková, Broumovsko) 40

Náhrobní poezie (poetické příписy) je nedílnou součástí sepulkrální kultury 19. a první poloviny 20. století. Její výzkum tak představuje cenný příspěvek k poznání kultury každodennosti českých i německých obyvatel českých zemí. Předkládaný text navazuje na předchozí výzkum hřbitovů v části bývalých Sudet a představuje výsledky průzkumu v oblasti Plzeňska a Broumova. Potvrzuje mimo jiné předpoklad, že řada nápisů a veršů byla rozšířena a využívána v různých – i velmi vzdálených – oblastech někdejších Sudet.

Michaela Burdová, Jakub Ďoubal, Zuzana Auská, Jaroslav Alt:

Restaurování sochy Panny Marie Lurdské z obce Janov u Litomyšle..... 47

Na příkladu konkrétního restaurování polychromované kamenné sochy Panny Marie Lurdské z Janova u Litomyšle se článek zabývá možnostmi přístupu k povrchově upraveným sochařským dílům umístěným v exteriéru. Text je případovou studií popisující restaurování plně polychromované kamenné exteriérové skulptury se souvrstvím silně degradovaných přemalůb. Stav zachování díla, který byl z dnešního pohledu svým způsobem jedinečný, umožnil otevřít širokou diskusi o koncepci restaurátorského zásahu, která by respektovala současná východiska oboru a zároveň naplnila požadavky, které jsou na dílo, jež stále plní svou původní funkci, kladeny.